

Psalm 100; NPB Psalm 35:4.6; Mat.14:1-13a; NLB755; Gk179a; NLB641:1,3,4

Herodes, de moordenaar van Johannes, krijgt nu ook Jezus in beeld...

1. Soms zijn gebeurtenissen te erg: je verdringt, bevriest of nog anders. Zoiets zal er ook vast op dat feest toen gebeurd zijn. Stel je dat feest en die wending eens voor...
2. Herodes had Herodias, de vrouw van zijn broer, ingepikt. Herodias had o.a. Joods bloed in de aderen en daarom (?) was zij nog feller dan Herodes tegen Johannes, die hun huwelijk bekritiseerde. Herodes zat er dubbel in. Zo'n bruijt weet niet of zijn raadgevers wel eerlijk zijn en daarom hoorde hij de eerlijke Johannes nog steeds graag (Mar.6:20).
3. Op zijn verjaardag geeft Herodes een feest voor veel belangrijke mannen. Omdat stiefdochter Salome hen vermaakt mag zij een cadeau uitkiezen. Herodias helpt: 'doe maar het hoofd van Johannes op de schotel en wel meteen' (Mar.6:25). Dat gebeurde, vanwege de ondoordachte eed van Herodes. Het lijkt erop dat Herodes dit heeft 'geparkeerd' want een begrafenis zat er niet meer in. Dat deden Johannes' leerlingen....
4. Het bijzondere van dit Bijbelgedeelte is dat het niet zozeer over de dood van Johannes de Doper gaat! Herodes ontdekt dat Jezus – net als Johannes – ook een bijzonder iemand is. De koning van Galilea hoort over 'het koninkrijk dat is doorgebroken'. Dat wordt spannend. Daarna vertelt Mattheus, als waarschuwing halverwege zijn Evangelie, wat er met Johannes gebeurd is. Als Jezus hoort dat Herodes over hem gehoord heeft, kijkt Jezus uit! Dat is zijn nederige houding. Zijn lijden. Het lijkt op Mat.2 waar zijn ouders uitwijken voor de andere Herodes. Op deze aarde laat God nog ruimte voor de anti-christelijke krachten want 'het Koninkrijk is er al wél en ook nog niét'.
5. De zin van Johannes' sterven is beperkt, maar past wel bij Luc.24:27. Als het Lam van God sterft, heeft dat grote gevolgen. En later komt Hij om te oordelen de levenden en de doden. Herodes, Johannes en wij gaan dat nog een keer meemaken. Dit Bijbelgedeelte wil dat je ervan gruwet dat Johannes zo vermoord werd en wil aanmoedigen als Johannes het onrecht te lijf te gaan. Verder ook om de Heer te danken voor zijn vernedering en te wachten op zijn oordeel. Vrijspraak voor hen die luister(d)en naar Johannes en andere verkondigers. Jezus kan dat want aan deze Koning is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Geloof dat in de strijd vandaag tussen 'slangenzaad' en 'vrouwenzaad'!

Gesprekspunt, kindfragment, citaten, Bijbelrooster

1. Je leeft in een wereld waar dreiging en Zegen beiden aanwezig zijn. Sterkte!
2. ☺☺☺☺ voor de kinderen: een verdr . itig verh . . l v . nd . . g! J . h . nn . s de Doper st . rft m . . r w . . r hij m . . denkt en pr . . t g . . t naar G . d! J . z . s h . . ft d . t . . k gehoord en is verdrietig. Later ma . kt G . d alles g . . d, ook voor Johannes! G . . . . . s!
3. 'Onmiddellijk wordt uit de lijfwacht een scherprechter uitgestuurd, die even later terugkeert met het hoofd van de voorloper van de Christus op een schotel uit het hellenistisch servies, om het in handen te geven van een achterkleindochter van een Hasmonese, Joodse, vorstin'
4. 'Waar worden we geroepen op te staan tegen slechtheid? Welke bedreigingen zullen we tegenkomen als we dat doen? Welke kleine zwakheden woekeren in onze levens door en zullen ooit echte slechtheid voortbrengen? Welke Herodesachtige eigenschappen verschuilen zich in ons, wachtend op een kans om te verwoesten? Als we die vraag eerlijk kunnen beantwoorden, zullen we des te beter begrijpen waarom het nodig was dat Jezus de hele weg door zijn eenzame woestijn aflegde en aan het einde het volle gewicht van de menselijke slechtheid op zich nam'
5. **Bijbelrooster:** **zondag** Mat.12:15-21 (15.20); **maandag** Mat.2 (14.22; vgl. met Mat.14:13a); **dinsdag** Mar.6:14-29 (koninkrijk (!) vs.23); **woensdag** Mat.13:22-35 (vgl.31-33 met Mat.14:13a); **donderdag** Mar.15:1-15 (vgl.6.11.14.15: vgl. Pilatus en Herodes en volk en Herodias); **vrijdag** Psalm 15 (4c! Pas op met beloften en eden!); **zaterdag** 1Kon.21 (vgl. Achab-Izebel met Herodes-Herodias). **Liefhebbers:** Vgl. Esther 5:3/Esther 7:2 met Salome; Chusas (Luc.8:2-3) en Manaem (Hand.13:1) waren vast op het feest van Herodes!; Lev.18:16; 20:21

Psalm 100; NPB Psalm 35:4.6; Mat.14:1-13a; NLB755; Gk179a; NLB641:1,3,4

Blok 1. In deze dagen waarin wordt stilgestaan bij de bevrijding van Auschwitz zijn er momenten dat je adem stukt. Dat je er niet bij kunt.

Te heftig, te erg om voor te stellen.

Je kunt ook denken aan de verhalen van IJM of over vluchtelingen.

Er zijn andere situaties. Bij grensoverschrijdend gedrag. Je bevriest, je ondergaat, je verdooft.

Of als je achter de kassa staat en er komt iemand de winkel binnen met een pistool.

Traumatisch kan het zijn.

Probeer je even de situatie van zo'n 2000 jaar geleden voor te stellen.....

Een prachtig feest. De machtige Herodes is jarig en dat wil hij weten.

Reken erop dat het mooi was. Tenminste, voor zover een feest met alleen mannen leuk kan zijn. Het sfeertje, de opmerkingen in zo'n mancave met één jonge meid, een prinses die aan het dansen is.

Dat concludeer ik uit het feit dat zelfs de koningin niet aanwezig was op dit feest. Dat geeft Marcus weer in zijn versie (hs.6:24-25).

Er werd gefeest, vast ook flink gedronken en Salome, de dochter van zijn vrouw Herodias leukte het feest op met een mooie dans.

Salome was geen kind meer want vrij snel na deze gebeurtenis trouwt zij.

De koning is zo verrukt over haar optreden dat zij een cadeau mag uitkiezen, een wens mag doen. Maakt niet uit wat ze vraagt: hij gaat het regelen. En hij zweert erbij...

Voor hem en voor ons: doe nooit dit soort beloften!

Na overleg met haar moeder Herodias komt zij met haar wens: het hoofd van Johannes de Doper, die in de gevangenis zit, op een schaal gepresenteerd. En graag snel een beetje... (Marcus 6:25).

Dat was een bittere pil voor Herodes. Dit wilde hij niet graag maar te midden van heel wat mensen had hij zijn eed gezworen. Hij kan niet meer terug.

Hoe traumatiserend moet dat geweest zijn voor de aanwezigen, voor Salome.

Blok 2. Hoe kwam het ook alweer dat Johannes in de gevangenis zat?

Herodes, de machtige, brute koning had de vrouw van zijn broer ingepikt.

Die vrouw, Herodias, had Joods bloed in de aderen. Zij stelde als eis dat Herodes zijn eigen vrouw moest wegsturen, want die was een heiden, een dochter van de koning van Nabatea. Buitenlander dus. Door haar weg te sturen was het voor het Joodse volk misschien iets makkelijker te pruimen dat Herodes koning was over hen. Tenslotte was er dan nu een koningin met Joods bloed in de aderen.

Het zal haar zwaar zijn tegengevallen dat Johannes zich hier niets van aantrok maar juist heel fel tekeer ging tegen dat wat niet deugde!

Hij riep iedereen op om zich te bekeren en onder te gaan in de Jordaan, dus ook de koning en waarom dan ook niet de koningin, ook al had zij Joods bloed in de aderen....

Hij had de massa juist verweten dat zij dachten vrijuit te kunnen gaan omdat zij toch kinderen van Abraham waren....

Kortom: in Marcus 6,19 lezen we dat Herodias het op hem had voorzien en hem wilde laten doden.

Dat lukte haar eerst niet zo goed. Het maximale was eerst alleen nog maar de gevangenis.

Dat kwam door Herodes.

Die was eigenlijk ook wel heel erg geboeid door die bijzondere Johannes.

En misschien was het voor zo'n bruid ook wel bijzonder dat iemand hem durfde tegen te spreken. Hof-adviseurs hielden zich mogelijk liever wat op de vlakte want als je adviezen gaf die de koning niet aanstonden kon het je misschien zomaar de kop kosten....

Waarschijnlijk praten zij Herodes liever naar de mond.

Met als gevolg dat Herodes eigenlijk wel graag naar Johannes luisterde (Marcus 6:20). Herodes wist dat 'Johannes een rechtvaardig en heilig man was; en hij beschermde hem en als hij hem gehoord had was hij in grote verlegenheid, maar hij hoorde hem gaarne'.....

Maar nu, midden in dit feest, door zijn ondoordachte eed was alles anders geworden. De bijzondere rechtvaardige, heilige man die eerlijk was en hem recht voor de raap vertelde hoe het zat, was niet meer. Ook voor Herodes was dit heel heftig.

Niettemin was hij te laf om zijn eed te herroepen.

Het was een afweging tussen twee belangrijke zaken. Een eed herroepen doe je niet maar vermoorden nog minder. Hij had anders moeten kiezen!

Het lijkt er bijna op dat hij dit gebeuren in zijn hoofd geblokt heeft. Niet meer aan denken. Dat zou je zomaar kunnen concluderen uit het feit dat hij er daarna niets meer op uit deed maar dat de leerlingen van Johannes het lichaam van hem hebben begraven! Tot zover dit bizarre, gruwelijke verhaal.....

Blok 4. Maar weet je wat nu zo bijzonder is in dit Bijbelverhaal?

Dat dit Bijbelgedeelte eigenlijk helemaal niet gaat over Johannes de Doper!

Hu...? Hoezo dan?

Dit Bijbelgedeelte begint ermee dat Herodes hoort over Jezus.

En over Jezus – lezen we in Mat.13,54 – wordt verteld dat hij opviel.

De mensen vroegen zich af: hoe komt hij aan die wijsheid en hoe kan hij die wonderen doen? Een bijzonder mens dus.

Zo bijzonder dat Herodes er onrustig van wordt.

Het lijkt wel alsof Johannes weer uit de dood is opgestaan.

En dat hij nu, na zijn contacten met de onderwereld, ook nog eens wonderen kan doen.

Daarbij komt dan ook nog dat koning Herodes hoort dat deze Jezus heeft over een Koninkrijk wat is doorgebroken. Al met al nogal bedreigend voor Herodes.

Maar tegelijkertijd ook voor de Here Jezus want zo'n lieverdje was Herodes niet.

In ons Bijbelgedeelte wordt dan nog even teruggekeken hoe het met Johannes is gegaan, maar daar gaat dit gedeelte dus niet allereerst over!

In de verzen 1-2 lezen we dat Herodes op de hoogte komt van het optreden van Jezus en in vers 13a lezen we de bijzondere reactie van de Here Jezus hierop.

In het Nederlands zie je het niet zo goed terug maar het 'toen Jezus hiervan hoorde' slaat terug op het begin van hs.13.

Mattheus wil halverwege zijn Evangelie alvast duidelijk maken wat er allemaal gebeuren kan in deze gebroken wereld.

Hij geeft een signaal af. Dit gebeurt met de profeet. Dit staat Jezus ook te wachten.

We lezen dat Jezus uitwijkt. Zich terugtrekt.

Het is bijna als 30 jaar geleden als de Here Jezus – zonder dat Hij er zelf weet van heeft – zich terugtrekt voor die andere Herodes. Die nog erger was dan deze Herodes.

Herodes de Grote, de organisator van de kindermoord in Betlehem.

Jezus' ouders, Jozef en Maria, weken met Jezus uit naar Egypte.

Als baby is Hij met zijn ouders gevluht. Vluchtelingen, uitgeweken. Asielzoekers.

En toen zij weer terugkwamen durfden zijn ouders vanwege de toestand in Judea zich daar niet meer te vestigen maar weken zij opnieuw uit naar het Noorden, naar Galilea.

Hij die het Koninkrijk van God komt vestigen. Hij die Almachtig is, wijkt uit.
Een soort van gaat op de vlucht.
Net als al iets eerder toen hij hoorde van de gevangenschap van Johannes.
Toen hij dat hoorde week hij uit naar Galilea (Mat.4:12).

We zien hier Jezus volop in zijn vernedering.
Al helemaal de lijdende Heiland. Zachtmoedig als Hij is...
Hij deed zijn mond (nog) niet open. Hij zal niet twisten of schreeuwen (naar Jesaja 42).
De Almachtige Heer trekt zich terug voor de zogenaamde machthebber van dat moment.
Hij draagt de bedreiging. Dit is zijn voorland. Ja, zelfs zijn doel...
En vast ook nog wel dat het zijn tijd nog niet was. Dat lezen we vaker. Dat Jezus het
ultieme dreigen nog uit de weg gaat omdat zijn werk nog niet klaar is.
Er gebeurt heel wat bij onze Heiland als Herodes, de moordenaar van Johannes, Hem in
beeld krijgt. En wij lezen mee en leven in en rillen....

Jezus trekt zich terug. In zijn eentje.
Dat deed Hij vaker. Meestal om te bidden.
Om de aanwezigheid met zijn Vader te zoeken.
Die intieme omgang, die Hem zo vertrouwd was.
En wat zal Hij het uitgeschreeuwd hebben vanwege zijn verdriet om Johannes!
Misschien ook wel vanwege de angst voor Herodes.
Jezus: volop mens. Te raken. Net als straks als zijn vriend Laban sterft.

Blok 5. Dat is de geschiedenis uit Mattheus 14! Indringend en aangrijpend.
Om wat we lezen over wat Johannes overkwam. Om wat onze Heer te wachten staat.
We kunnen nog wel wat meer halen uit dit Bijbelgedeelte.
Lessen voor vandaag.

Het eerste. Johannes leefde, vervuld van de Geest, een mooi leven op aarde.
Hij ging voor zijn principes, koste wat het kost.
Om van te genieten, om na te volgen!
In die zin heeft de dood van hem, de dood van een martelaar zin.
Het is een schreeuw naar de samenleving om wakker te worden.
Zoals martelaren in de geschiedenis vaker die functie hebben gehad.

Het tweede. Ik zie nog wel iets bijzonders in het levensverhaal van Johannes.
Dan moet ik denken aan wat de Here Jezus regelmatig heeft gezegd.
Dat de wetten en profeten al hadden verteld over Hem.
Dat de Schrift eigenlijk vooral over Hem gaat.
Zoals Jezus in Lucas 24 aan de Emmausgangers vertelt.
Dat het hele O.T. vol zit met typen van Christus.
Mensen die geprobeerd hebben het goede te doen.
Onderkoning Jozef in Egypte, Mozes in Israel.
De koningen David en Salomo.
En telkens lukte het niet.
Zo is Johannes de Onderduwer eigenlijk de laatste uit het Oude Verbond.
Het laatste type van Christus. Maar ook zijn dood loste het probleem niet op.
Als je in Marcus 15 gaat lezen hoe Pilatus met Jezus omgaat, en hoe de vrouw van
Pilatus en het volk van de Joden Pilatus probeert te beïnvloeden, zien we vergelijkbare
patronen als hier bij Johannes.

Er is nog wel **een derde punt** dat we kunnen halen uit deze geschiedenis.
De dood van Johannes de Doper maakte veel indruk en heeft effect.
Maar toch, hoe heel anders zal dat zijn als over een paar jaar het Lam van God sterft!
Dan betaalt Hij de prijs voor alle fouten en zonden die Gods kinderen hebben gedaan.
Dan is er vrijspraak en toegang tot Gods Koninkrijk.
Voor catechisanten was dat deze week toch moeilijk om te geloven.
Of je wel of niet naar de hemel gaat, daar is volgens hen moeilijk iets over te zeggen.
Daar stoeien we dan over. Dan nodig ik ze uit om hun identiteit in Christus te zoeken!

Ja, het leven van Christus wordt gevolgd door zijn dood, maar daarna door zijn opstanding
en Hemelvaart. En er komt nog een moment van Wederkomst!
Ja, er komt later iemand om te oordelen de levenden en de doden.

Herodes de Grote, Herodes Antipas, Herodias, Salome, Johannes de Doper, jij en ik....
Dat kan Hij en dat zal Hij doen want aan Hem is gegeven alle macht in de hemel en op
de aarde. Zijn Rijk zal neerdalen uit de hemel en niemand houdt Hem en zijn rijk tegen!

Al met al. Neem een voorbeeld aan Johannes de Doper.
Leef oprecht, ook als het wat mag kosten.
Huiver en geniet van het leven, het lijden en sterven van onze Heer.
Zijn uitwijken voor de vijand, zijn lijden en dood in onze plaats!
Vrijspraak, toekomst.

Houd dat vast, ook vandaag, waar slangenzaad en vrouwenzaad nog strijden.
Waar de satan probeert de kerk eronder te krijgen.
Zoals het hem via Herodes niet lukte, zal het hem ook vandaag niet lukken.
Goddank. En ga nu zelf ook maar voor recht! Amen